

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ
З ДИСЦИПЛІНИ ОСНОВИ ЕКОЛОГІЇ
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Загальні положення

З метою самостійного вивчення частини програмного матеріалу, систематизації, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичного застосування знань з навчальної дисципліни та розвитку навичок самостійної роботи передбачено виконання студентом індивідуальної роботи, яка є одним із видів навчальної роботи і включає індивідуальні заняття з викладачем та виконання індивідуального навчально-дослідного завдання. Індивідуальні заняття організовуються в позааудиторний час за окремим графіком у формі консультацій з навчальної дисципліни. Завдання починається із розгляду суті проблеми. У вступі обґрунтовуються актуальність теми, її особливості, значущість щодо екологічних потреб суспільства та розвитку раціонального природокористування. У першому розділі наводяться основні теоретичні, експериментальні дослідження з теми, згадуються вчені, які вивчали дану проблему, їхні ідеї. Визначаються сутність проблеми, основні чинники (фактори, умови), що зумовлюють розвиток явища або процесу, який вивчається. Наводиться перелік основних змістовних аспектів проблеми, що розглядалися вченими. Визначаються недостатньо досліджені питання і наводяться причини, які зумовили їх недостатню розробленість.

2. Зміст індивідуальної роботи

Індивідуальні завдання з курсу «Основи екології» виконуються у формі реферату, теми яких видаються студентам на початку вивчення курсу та виконуються ними самостійно при консультуванні викладачем. Студент, залежно від варіанта опрацьовує літературні джерела. У такому завданні має бути зазначено предмет дослідження і мету роботи, наведено основні результати, викладено дані про метод і умови дослідження, відбито пропозиції автора щодо застосування результатів тощо. Складає план (за нижче вказаними методичними вказівками), враховує теоретичні знання, набуті на лекціях та семінарських заняттях виконує завдання. Розширений або зведений реферат

(багатоджерельний, оглядовий) містить відомості про певну кількість опублікованих і неопублікованих, наприклад архівних, документів з певної теми, які викладено у вигляді змістовного тексту. У другому розділі подається поглиблений аналіз сучасного стану процесу або явища, тлумачення основних поглядів і позицій щодо проблеми. Особлива увага приділяється виявленню нових ідей і гіпотез, нових методик, оригінальних підходів до вивчення проблеми. Важливим є висловлення власної думки щодо перспектив розвитку проблеми

3. Порядок отримання завдання

Студенти вибирають індивідуальне завдання для самостійної роботи, реєструють його у викладача (див додаток №1,2).

4. Оформлення індивідуальної роботи

Індивідуальна робота оформляється на одній стороні аркуша паперу формату А-4 (210x297 мм) таким чином, щоб залишилися поля: ліве – не менше 20 мм, праве – 15 мм, верхнє і нижнє – 20 мм. Поля не обводити.

Зміст пишеться від руки чітким розбірливим почерком (шариковою ручкою фіолетового кольору, або набирається на комп'ютері, дотримуючись наступних вимог:

- ◆ шрифт – Times New Roman;
- ◆ розмір – 14;
- ◆ відстань між рядками – 1,3-1,5 інтервалу;
- ◆ розташування книжне;
- ◆ мінімальна висота друкованого шрифту 1,8 мм.

Обсяг індивідуального завдання повинен становити не менше 12-15 сторінок рукописного тексту або 15-20 – друкованого.

Не допускається дослівне переписування матеріалів з підручників. Не можна скорочувати слова, сторінки нумеруються у правому верхньому кутку аркуша.

Індивідуальне завдання повинно містити наступні складові частини, які необхідно підшити у папці у такій послідовності:

1. Титульний аркуш (додаток 1).
2. Завдання (додаток 2).
3. Зміст.
4. Вступна частина.
5. Основна частина (характеристика основного питання).
6. Висновки та пропозиції.
7. Додатки (Ілюстративний матеріал до теми, або презентація).
8. Список використаної літератури. У розділі “СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ” перераховуються всі джерела, які використовувалися при написанні тексту. Особливу цінність становлять роботи останнього року. Також у списку джерел зазначаються використані електронні документи в Internet.

Виклад матеріалу в завданні має бути стислим. Доцільно використовувати синтаксичні конструкції, властиві мові наукових документів, уникати складних граматичних зворотів.

При позитивній оцінці роботи студент допускається до захисту, інакше матеріал повертається на доопрацювання.

Захист роботи може відбуватися на практичному занятті або на спеціально виділеному індивідуальному занятті (консультації). Для захисту готується короткий (3-5 хв.) виклад основних положень та власних висновків. Студент також має відповісти на запитання викладача і студентів.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання з дисципліни «Основи екології» оцінюється максимально в **20 балів**.

Критеріями оцінки підготовленого завдання є:

- вміння автора правильно скласти план і висвітлити всі його питання;
- наукова спрямованість реферату, його об'єктивність; зв'язок з життям; наявність достовірної аргументації;
- самостійність мислення, творчий характер дослідження, конкретність, логічна послідовність у викладі матеріалу,
- критичний підхід при опрацюванні літератури;
- вміння донести до слухачів все, що викладено у роботі.

**Варіанти завдання для
індивідуальної самостійної роботи**

1. Парниковий ефект, кислотні дощі, озонові дірки – глобальні екологічні проблеми людства.
2. Регіональні екологічні проблеми України (Карпати, Придніпров'я, міста України, Чорне і Азовське море, Полісся, Донбас, зона ЧАЕС)..
3. Екологічні проблеми використання природних ресурсів України.
4. Структурні рівні організації матерії і місце в них екологічних структур і людини.
5. Екосфера. Гіпотези про виникнення живого.
6. Біосфера і її перехід в ноосферу.
7. Енергія – проблема зростання виробництва і споживання.
8. Зростання населення і проблеми ресурсів.
9. Озоновий захист живого: проблема збереження і можливість відновлення.
10. Збереження біорізноманітності і біологічної продуктивності біосфери.
11. Природні території, що підлягають особливій охороні (заповідники, заказники, регіональні і національні парки).
12. Екологічні проблеми лісокористування.
13. Агроекологічні проблеми.
14. Екологічні наслідки забруднення навколишнього середовища (проблеми здоров'я населення).
15. Забруднення атмосфери.
16. Забруднення гідросфери.
17. Тверді і небезпечні відходи.
18. Антропогенна дія на літосферу.
19. Техносфера як середовищевірний чинник (транспорт, гірничодобувна промисловість, комбінати і ін. технічні чинники).
20. Методи і технології екологічної реабілітації (переробка твердих побутових відходів, очищення промислових стоків і ін.).
21. Екологічне законодавство.
22. Екологічний менеджмент.

23. Екологічний моніторинг.
24. Математичне моделювання і прогнозування антропогенних дій на природні системи.
25. Еколого-господарський баланс територій.
26. Адміністративні методи управління в екології: ліцензування природокористування і природоохоронної діяльності.
27. Адміністративні методи управління в екології: екологічна експертиза.
28. Адміністративні методи управління в екології: оцінка впливу на навколишнє середовище.
29. Адміністративні методи управління в екології: екологічний аудит.
30. Адміністративні методи управління в екології: екологічна сертифікація.
31. Економічні і ринкові методи управління в екології: економічний механізм управління природокористуванням і охороною навколишнього середовища.
32. Економічні і ринкові методи управління в екології: екологічне страхування і інші ринкові методи управління.
33. Забезпечення екологічної безпеки як форма взаємодії суспільства і природи.
34. Правове регулювання і державна політика у сфері екологічної безпеки.
35. Економічний механізм забезпечення екологічної безпеки.
36. Соціальна екологія.
37. Екологічна освіта і виховання населення.
38. Суспільний екологічний рух.
39. Соціально-екологічний моніторинг як система.
40. Міжнародна співпраця в охороні навколишнього середовища і природокористуванні.
41. Біосфера: суть і методологічне значення.
42. Закономірність розвитку біосфери.
43. Ноосфера: поняття, місце техносфери, значення для розробки стратегії виходу з глобальної екологічної кризи.
44. Специфіка взаємодії суспільства і природи.
45. Науково-технічна революція і тенденції зміни біосфери.
46. Принципи взаємодії суспільства і природи.

47. Концепція стійкого розвитку.
48. Деформація і руйнування екосистем в XX столітті. Сценарій на першу половину XXI століття.
49. Економічне зростання і його екологічні наслідки (доповіді вчених Римського клубу).
50. Експропріація енергії людиною (динаміка споживання первинної органічної речовини).
51. Втрата біологічної різноманітності в біосфері.
52. Кругообіг води в біосфері, зміни, що відбуваються (запустелювання; евтрофікація водних об'єктів і ін.).
53. Хімічна деформація навколишнього середовища.
54. Глобальний клімат.
55. Зміна цивілізацій і екологічні кризи.
56. Сучасна глобальна екологічна криза: наукові точки зору.
57. Вплив технологій виробництва енергії на навколишнє середовище.
58. Ядерна енергетика і екологія.
59. Інформаційне забруднення навколишнього середовища.
60. Альтернативні джерела енергії.
61. Кругообіг найважливіших хімічних елементів у біосфері.
62. Правові аспекти охорони атмосфери.
63. Стан водних басейнів України.
64. Геологічні природоохоронні території України.
65. Національні парки України.
66. Природоохоронна справа в Україні.
67. Еволюція взаємовідносин природи і людини у різні історичні епохи.
68. Правові аспекти охорони земельних ресурсів.
69. Вимерлі та зникаючі види рослин.
70. Вимерлі та зникаючі види тварин.
71. Радіоактивне забруднення навколишнього середовища.
72. Вібраційне забруднення навколишнього середовища.
73. Шумове забруднення навколишнього середовища.

74. Правові аспекти охорони гідросфери.
75. Природоохоронні акваторії України.
76. Альтернативні шляхи охорони атмосфери.
77. Вплив тютюнового диму на навколишнє середовище та здоров'я людини.
78. Екологічні закони.
79. Ядерний вибух та його наслідки.
80. Історичний розвиток атмосфери.
81. Земельні ресурси України.
82. Місце екології в системі наук.
83. Вплив забруднення води і ґрунтів на здоров'я людини.
84. Енергетичний баланс біосфери.
85. Проблеми реалізації стійкого розвитку суспільства в Україні.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ
з дисципліни: «ОСНОВИ ЕКОЛОГІЇ»

(тема)

Виконав студент _____ курсу

Спеціальності _____

групи _____

П.І.Б. студента

**ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ
ОСНОВИ ЕКОЛОГІЇ**

Студента(ки)гр. _____

П.І.Б

Виконати індивідуальне завдання за темою:

згідно з варіантом № _____

Вихідні дані _____

Додаткові дані _____

Дата отримання _____

Термін виконання _____

Підпис студента(ки) _____

Завдання видано Бороніна Г.Г.

Критерії оцінювання завдання:

Оцінка в балах	Критерії оцінювання
17-20	Повне виконання всіх вимог щодо написання і оформлення роботи, повні та вичерпні відповіді студента на запитання і зауваження, демонстрація високого рівня теоретичної і наукової підготовки автора роботи.
13-16	Наявність несуттєвих помилок в оформленні роботи, у виступі та відповідях студента, що не впливають на загальну суть наукової роботи.
9-12	Доповідачем допущені помилки як у науковій роботі так і у представлений доповіді, однак їх рівень суттєво не впливає та не спотворює представлені положення на захисті.
5-8	Наявні суттєві недоліки у навчально-науковій роботі, відсутність прикладів і достатньої аргументованості у відповідях автора.
1-4	Робота за багатьма параметрами не відповідає вимогам щодо її рівня виконання чи оформлення, а її автор не володіє фактичним матеріалом і має низький рівень теоретичної підготовки.
0	Навчально-наукова робота не виконана.

Рекомендована література:

а) основна

1. Білявський Г.О., Падун М.М., Фурдуй Р.С. Основи загальної екології: Підручник для вузів. Вид. 2-е. – К.: Либідь, 1995. – 308 с.
2. Білявський Г.О., Фурдуй Р.С., Костіков І.Ю. Основи екологічних знань: Підручник. – К.: Либідь, 2000. – 320 с.
3. Зербіно Д.Д., Гжегоцький М.Р. Екологічні катастрофи у світі та в Україні. – Львів: БаК, 2005. – 280 с.
4. Поташ А.Ф., Медвідь В.Г., Гвоздецький О.Г., Козак З.Я. Екологія: основи теорії і практикум. – Львів: “Новий Світ-2000”, 2004. – с.

б) додаткова

1. Злобін Ю. А. Основи екології. – К.: “Лібра”, 1998. – 142-144 с.
2. Коробкин В.И., Передельский Л.В. Экология. – Ростов-на-Дону: “Феникс”, 2003. – 576 с.
3. Мусієнко М.М., Серебряков В.В., Брайон О.В. Екологія. Охорона природи: Словник-довідник. – К.: Т-во “Знання”, КОО, 2002. – 550 с.